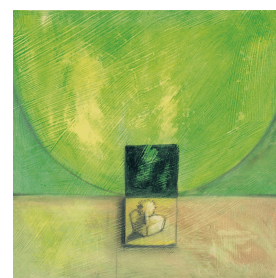

Suggesties rond het feest van Don Bosco voor de basisschool

PAG Basisonderwijs

Naar aanleiding van 100 jaar Don Bosco groeide de gedachte om een lessenreeks rond Don Bosco uit te werken voor de basisscholen. Een werkgroep vertrok hierbij van wat reeds voorhanden was en zocht bruikbaar materiaal bij elkaar om rond Don Bosco te kunnen werken in de lessen. Dit resulteerde in een goed gevulde map waarvan de onderstaande documenten de digitale versies zijn.

**samen
DON BOSCO
zijn plaats
geven**

Lezen, bidden, spelletjes... Doorgeven wat hij al kan.

1. Situering in het leven van Don Bosco

Don Bosco werd geboren in 1815 in Becchi. Na het overlijden van zijn vader in 1817 zorgt zijn moeder voor het kleine boerenbedrijf en de drie kinderen. Giovanni blijkt een levendige maar ook vrome en ernstige jongen. Hij leerde lezen bij een priester. Zo kwam het dat je hem vaak aantrof in de wei, verhalen voorlezend voor jong en oud. In de winter speelde dit tafereel zich af in de stal. Op zomerdagen boeide Giovanni de mensen met zijn kunstjes, goocheltrucjes en koorddansen. Deze werden ingeleid en afgesloten door gebed en catechismus.

Jan Bosco vertelt zijn leven. p. 23
Don Bosco - Teresio Bosco p. 42

2. Basisidee

Kiezen voor het goede.

Giovanni gebruikt zijn talenten om zijn makkers op het goede spoor te zetten en te houden.

3. Doelstellingen

- De leerlingen kunnen zich een beeld vormen van Don Bosco als kind en van zijn omgeving.
- De leerlingen krijgen bewondering voor de manier waarop Giovanni anderen aanspoorde om te kiezen voor het goede.
- De leerlingen zijn bereid om zelf te kiezen voor het goede.

4. Uitwerking van de les

4.1. Inleiding

Kringgesprek Als je iets goed doet voor een ander, dan ben je zelf blij.

Kaartje (1) Leerlingen noteren wanneer zij voor het laatst iemand blij hebben gemaakt, iets goeds hebben gedaan!

Luisteren Leerlingen lezen hun kaartje voor, ze vertellen ervaringen.

⇒ Door anderen blij te maken, vind je zelf de echte vreugde.

4.2. Verhaal

Vertelmoment Zie blad

Gesprek De leerlingen geven hun mening over het verhaal.

Prent Prent bespreken van Don Bosco op touw (kaft van strip "De veroveraar")

4.3. Verwerking

Doe-ditje De leerlingen krijgen kaartje (2) en noteren hoe zij de komende week iets goeds gaan doen voor iemand. Dit kaartje wordt gebruikt als toegangsticket voor een spannend voorleeskwartier door oudere leerling of leerkracht.

werkblad

prent 1: Jan voert kunstjes op voor zijn vrienden.

prent 2: De leerlingen tekenen Jan die zijn vrienden leert bidden.

prent 3: De leerlingen tekenen hoe zij kiezen voor het goede.

Aanvulling Bijzonder Onderwijs

Bruikbaar voor initiëeringsfase.

Giovanni, een knap kereltje

De trompetten van de acrobaten schetteren op de nabije heuvel. Het is jaarmarkt. Jan gaat er met zijn moeder heen. Op de markt wordt gekocht en verkocht, gebabbeld, ruzie gemaakt en gelachen. De mensen amuseren er zich. Ze staan in een grote kring om de goochelaars. De boeren kijken met open mond naar de goocheltoeren en kunstjes. Nou, denkt Jan, dat wil ik ook kunnen. Ik hoef alleen de trucjes maar af te kijken.

Thuis probeert hij zijn eerste kunstje. Hij oefende dagen en dagen lang, totdat het lukte. Om konijntjes uit een hoed te toveren en over een koord te lopen, zijn maanden van oefening, koppig volhouden en valpartijen nodig.

Op een zondagavond midden in de zomer geeft Jan zijn eerste voorstelling. Op het gras heeft hij een tapijt gelegd van zakken. Hij laat kunstjes zien met potten en pannen die hij op de punt van zijn neus in evenwicht houdt. Hij vraagt een kleuter zijn mond wijd open te doen en haalt er tien gekleurde balletjes uit. Hij speelt met een toverstokje. En om te eindigen danst hij op een koord en loopt erop heen en weer onder het applaus van de vrienden.

Maar voor dit laatste nummer knielde hij en vroeg iedereen mee te bidden. Dat was het toegangkaartje dat hij groot en klein liet betalen. Jan zette zich in voor de anderen maar hij vroeg een prijs: geen geld, maar een liefdedienst.

Op het einde van de voorstelling bond hij een koord aan twee bomen. Hij klom in de boom en wandelde met een stok in zijn hand over de koord. Eerst waren de mensen doodstil, maar daarna begonnen ze te juichen.

Ontmoeting met Bart Garelli.

1. Situering in het leven van Don Bosco

Na zijn priesterwijding (1841) laat don Cafasso, één van zijn professoren, hem in Turijn kennis maken met de pastoraal van de basis. Daar pas leert hij wat proletariaat is, wat echte ellende betekent. Massa's jonge mensen van het platteland lopen in Turijn verdwaald rond, zonder baan, zonder bed. In 1841 in de sacristie van St.-Franciscus van Assisië maakt hij kennis met Bartolomeo Garelli die uit Asti komt. Don Bosco nodigt hem en zijn makkers uit wekelijks bij hem te komen. Dit is het begin van het oratorium. Don Bosco heeft zijn levenswerk gevonden.

Jan Bosco vertelt zijn leven, p. 118

Don Bosco Teresio Bosco, p. 129

Aan Don Bosco te danken. Vieringen voor de salesiaanse feesten "Het leven van Don Bosco", p. 20

2. Basisidee

Voor Don Bosco ben ik de nummer 1.

3. Doelstellingen

De leerlingen maken kennis met het verhaal.

De leerlingen leren Don Bosco kennen als een priester die opkomt voor de zwakken.

De leerlingen zijn bereid om iedereen kansen te geven en niemand uit te sluiten.

De leerlingen aanmoedigen om het goede te ontdekken bij klasvriendjes.

4. Uitwerking van de les

4.1. Aanbreng van het verhaal a.d.h.v. het stripverhaal

Bespreken van de inhoud.

Kinderen laten aanvoelen (prent 5) dat Bart nooit "ja" kan zeggen op de vragen van Don Bosco. Hij kan alleen maar fluiten. Don Bosco wijst hem niet af.

4.2. Integreren van het stripverhaal in een didactische werkvorm

Toneel

4.3. Actualiseren

Verhaal Ieder kind zijn kroontje.

gesprek Leerlingen vertellen goede dingen over elkaar.

verwerking Iedereen verdient zijn kroon: we maken er één.

Aanvulling Bijzonder Onderwijs

Bruikbaar voor initiëeringsfase en vorderingsfase.

Opmerking bij 'Ieder kind zijn kroontje': rekening houden met de klassituatie.

leder zijn kroontje

Er was eens een klein klasje
en in dat klasje hadden alle kinderen een kroontje op,
en niemand van de kinderen vond dat vreemd
want ze waren het gewoon.

Maar op een dag kwam in dat klasje een inspecteur,
dat is een meneer die af en toe komt kijken
of alles goed gaat op school,
en hij schrok want zoiets had hij nog nooit gezien.

- Hoe kan dat nu, riep hij uit,

kroontjes worden toch alleen maar gedragen door de besten van de klas!

- Dat is juist, lachten de kinderen, wij zijn allemaal de beste van de klas.

De inspecteur was een vriendelijk man
en ook een beetje nieuwsgierig.

Daarom vroeg hij:

- Vertel eens waarom ieder van jullie een kroontje draagt.

En de kinderen vertelden:

- Ik, omdat ik het vlugst kan tellen.

- Ik omdat ik het snelst kan lezen.

- Ik omdat ik het mooist kan schrijven...

En de inspecteur luisterde maar.

Vooraan in de klas zat een jongetje

dat er niet snugger uitzag.

Zijn oogjes vielen bijna toe,

maar heel fier droeg hij zijn kroontje.

Je kunt wel denken hoeveel vragen de inspecteur had,
bij het zien van dit jongetje.

En toen het zijn beurt was,

stond hij even fier als al de andere kinderen recht

en sprak met luide stem:

O-o-mdat ik het velssste k-k-kan ssssplinge!

Naar L. Versteylen

De club van de vrolijkheid.

1. Situering in het leven van Don Bosco

In 1831 gaat Giovanni naar Chieri voor de middelbare school. Hij woont er in kosthuizen waarvoor hij het geld op allerlei manieren bij elkaar weet te verdienen. Als 16-jarige komt hij tussen veel jongere leerlingen maar dank zij zijn prachtige cijfers doet hij de eerste drie klassen in één jaar. Met zijn schoolmakers richt hij zijn eerste vereniging op: 'De club van de vrolijkheid'.

Jan Bosco vertelt zijn leven, p. 45
Don Bosco Don Teresio, p. 74
Vlaams Filmpje, p. 20

2. Basisidee

Vrolijkheid troef.

3. Doelstellingen

De leerlingen kunnen zich inleven in de studie-omstandigheden van Don Bosco. De leerlingen krijgen bewondering voor de manier waarop Giovanni zich inzette voor zijn studiegenoten. De leerlingen zijn bereid om de afspraken van hun "Club van de vrolijkheid" na te leven.

4. Uitwerking van de les

4.1. Inleiding

Vertellen van het verhaal uit het Vlaamse Filmpje, blz 20 en 21 (hij-vorm).

4.2. Kern

kringgesprek	Waarom kwamen zoveel jongens naar Don Bosco toe? Wat waren de activiteiten van de club? Welke afspraken maakten ze? Zou jij bij zo'n club willen aansluiten?
Actualiseren	Hoe kunnen wij een club van vrolijkheid vormen?

groepswerk Enkele afspraken noteren voor onze club.

samenbrengen van ideeën op bord
 op flap en de kinderen ondertekenen
 individueel

4.3. Verwerking

spelletjes tijdens vrije momenten met de club spelletjes organiseren

clubliedje vb. Op de toon van “Eén, twee, drie, vier, hoedje van papier.”

 Eén, twee, drie, vier, kom erbij, kom erbij.

 Eén, twee, drie, vier, kom bij onze club.

 Spelen, zingen, dat is fijn.

 Iedereen die mag er zijn.

 Eén, twee, drie, vier, kom bij onze club.

werkblad

Aanvulling Bijzonder Onderwijs

Bruikbaar voor voorbereidingsfase en initiëeringsfase.

Doelstellingen: De leerlingen kunnen lid worden van de ‘Club van de vrolijkheid’
 door de clubkaart in te vullen.

Uitwerking: 2. Kern: Invullen van de clubkaart.

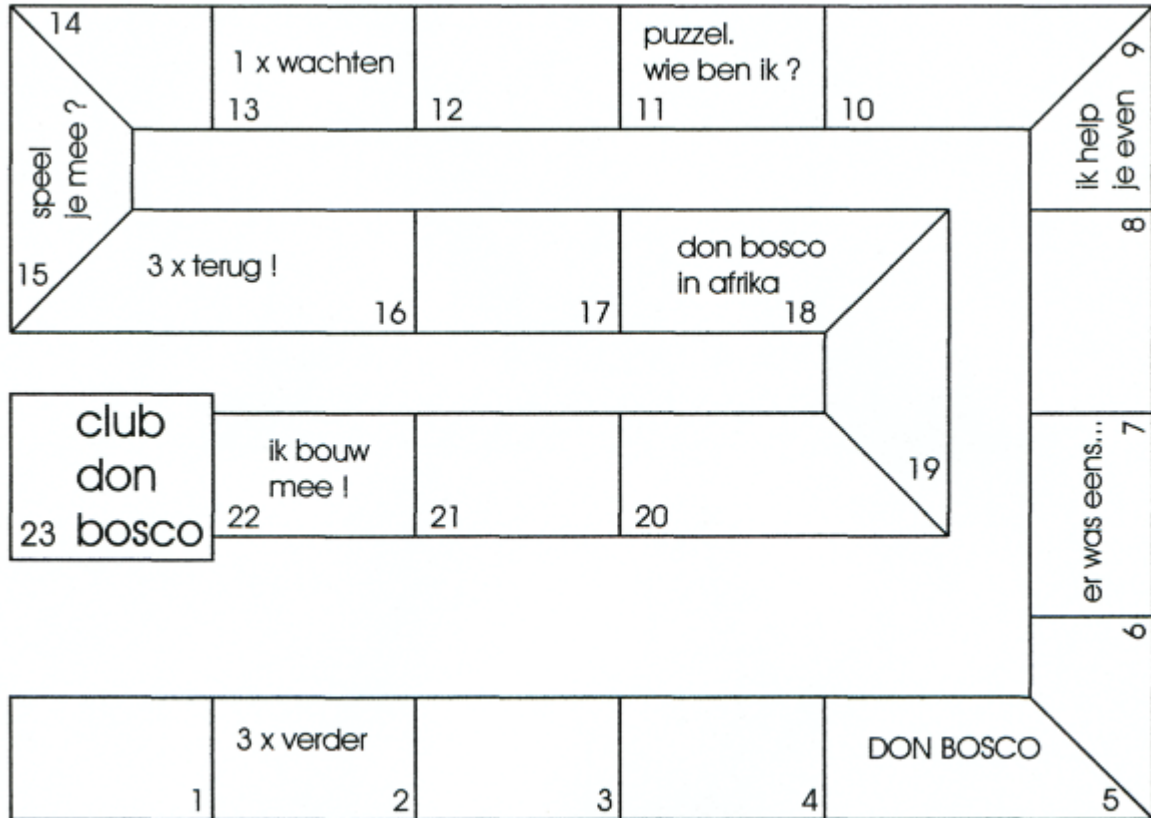
3. Verwerking: Don Bosco-spel

De club van de vrolijkheid.

Kleur wat juist is.

1. Was Giovanni een goede leerling?
 - Hij was zeer slim.
 - Hij kon niet goed meer.
2. Wat deed hij voor de jongens?
 - Hij plaagde hen.
 - Hij hielp hen bij het werk.
3. Wat stichtte hij voor zijn vrienden?
 - de club van de vrolijkheid
 - de club van de pestkopjes
4. Welke afspraken maakten ze?
 - vrolijk zijn en goed zijn voor anderen
 - bedriegen en liegen
5. Hoor jij bij een “club van vrolijkheid”?
 - Zo ja, welke zijn de afspraken?

DON BOSCO SPEL

5. Vorm met de letters het woord DON BOSCO

7. Lees een verhaaltje voor

9. Help een vriendje mee

11. Puzzel je mee?

15. Jij bent de spelleider

18. Wat doe jij voor een meisje/jongen die het wat minder goed heeft?

22. Maak van je klasje een vrolijke club door je steentje van vriendelijkheid, vrolijkheid, vriendschap, samen spelen ... bij te dragen. Zo ben je lid van de Don Boscoclub

Michel Magone.

1. Situering in het leven van Don Bosco

In 1841 werd Giovanni Bosco tot priester gewijd. Eerst is er een zwerftocht om een onderkomen te vinden voor zijn jongens. In 1846 trekken ze naar het afdak in Valdocco. Zijn eerste intern komt bij hem terecht op een avond in 1847. Er komt een tweede oratorium, er komen priesterstudenten, er komt een kerk, er komen werkplaatsen...

Na 1850 was Don Bosco druk in de weer om zijn "congregatie der salesianen" in het leven te roepen. Maar steeds dacht hij aan zijn jongens, of hij in een wachtkamer in Rome zat of in het station op een trein stond te wachten.

Jan Bosco vertelt zijn leven, p. 313

Aan Don Bosco te danken. Vieringen voor de salesiaanse feesten - hoofdstuk 'Het leven van Don Bosco', p. 24

2. Basisidee

Ik tel ook mee. Ik krijg ook kansen.

3. Doelstellingen

De leerlingen kunnen zich een beeld vormen van de jongeren in die tijd: daklozen, zwerfkinderen.

De leerlingen worden er zich bewust van dat ook in de eigen klassituatie kinderen uitgesloten worden.

De leerlingen zijn bereid om anderen steeds opnieuw kansen te geven.

4. Uitwerking van de les

4.1. Inleiding

Leerkracht speelt spel met leerlingen → leerkracht sluit enkele kinderen uit.

Bespreking: Wat vonden jullie ervan (zowel de groep die speelde, als de groep uitgesloten)?

4.2. Kern

Verhaal samen met de kinderen lezen: Don Bosco ontmoet Michel Magone.

- Kinderen laten navertellen.

- Bespreken: Wat valt op? Don Bosco doet wat zijn hart ingeeft, ondanks de kritiek van anderen.

- Toneel: Kinderen beelden het verhaal uit.

4.3. Verwerkingen

Zoeken waar er in de klas wordt uitgesloten → visualiseren en in klasgroep zoeken naar oplossingen.

Aanvulling Bijzonder Onderwijs

Bruikbaar voor initiëeringsfase en vorderingsfase.

Don Bosco ontmoet Michel Magone.

Ergens in Italië stonden veel mensen te wachten op de trein.

Ze wandelden wat rond of babbelden.

Sommigen hadden al boos gekeken naar een paar straatbengels.

De jongens speelden een spel, maar maakten veel lawaai en waren wild.

Ga ergens anders spelen had iemand gezegd.

Maar ze deden gewoon verder.

Toen wandelde er stilletjes een priester naar hen toe.

Het was Don Bosco.

De deugnieten zagen het en maakten zich vlug uit de voeten.

Eentje bleef staan.

- Wie bent u?

- Ik ben een vriend.

- Wat wilt u?

- Ik wilde graag meespelen.

Dat was niet te geloven.

Al de mensen in het station keken met grote ogen naar Don Bosco.

Een deftige priester die met vuile straatjongens wilde spelen!

Ze dachten: Die priester is gek.

- Maar ik ken u niet.

- Ik ben gewoon een vriend. Wie ben jij?

- Ik? Ik ben Michel Magone. Ik ben de baas van de jongens hier.

Ondertussen waren de andere jongens nieuwsgierig rond Don Bosco komen staan.

- Hoeveel jaar ben jij?

- Net twaalf geworden, mijnheer.

- Wat doe je de hele dag?

- Op straat lopen en soms naar school gaan.

- Welke klas?

- Het derde leerjaar.

- Heb je je eerste communie al gedaan?

- Natuurlijk!

- Heb je ouders?

- Mijn vader is dood en moeder moet hard werken voor mij en mijn broertjes.

- Zou je niet graag studeren?

- Heel graag. Ik ben het straatlopen beu, maar moeder heeft geen geld voor de school.

Plots klonk de bel.

De trein kwam eraan.

Don Bosco gaf nog vlug een medaille aan Michel en zei:

- Geef dit aan de pastoor en zeg dat hij mij een brief schrijft.

Don Bosco lachte nog eens naar de jongens en stapte op de trein.

- Hoe heet u? Waar woont u? Wat doet u?

Maar het fluitje ging en de trein vertrok.

Mijn boek vergeten...

1. Situering in het leven van Don Bosco

Jan Bosco had al veel tijd verloren, en om niet nog meer te verliezen, besloot zijn moeder dat hij naar Chieri zou gaan, daar kon hij de studie in alle ernst aanpakken. Dat was in 1831.

Door zijn leeftijd (16 jaar) en zijn gestalte leek hij wel een reus te midden van de kleine leerlingen.

2. Basisidee

Don Bosco zet door om zijn doel te bereiken.

Hij gebruikt zijn talenten ten goede.

3. Doelstellingen

Inzien dat Jan Bosco zijn talenten goed gebruikt.

De leerlingen krijgen bewondering voor de houding van Jan Bosco

Aangeven hoe zij in dergelijke situaties kunnen kiezen voor een juiste houding.

4. Uitwerking van de les

4.1. Inleiding

Klasgesprek: Bijna feest van Don Bosco.

Wat hebben jullie al geleerd over Don Bosco?

4.2. Tekst

De leerkracht leest de tekst, of... de tekst beluisteren op cassette.

Klasgesprek: moeilijke woorden verklaren

verhaal opfrissen door bevraging

mening van de leerlingen vragen over de houding van de leraar, de klasgenoten en Jan Bosco

4.3. Verwerking

Rollenspel

Strip tekenen

Bordschema

<u>houding Jan Bosco.</u>	<u>houding klasgenoten en leraar.</u>	<u>onze houding</u>
---------------------------	---------------------------------------	---------------------

Aanvulling Bijzonder Onderwijs

Bruikbaar voor vorderingsfase en begin doorstromingsfase.

Hoe Don Bosco omgaat met situaties:

Uitwerking: Inleiding: Don Bosco geheimschrift

Mijn boek vergeten...

Ik zat twee maanden in de vierde klas, toen ik mijn boek van Latijn thuis vergeten was.

De meester Latijn had het over het leven van een zekere Nepos.

Omdat de meester niet gezien had dat ik mijn boek niet bij had, legde ik een ander boek voor mij open.

Mijn klasgenoten hadden het wel door. De een gaf zijn buurman een duw, een ander begon te lachen en het werd onrustig in de klas.

“Wat is er?”, vroeg de leraar. “Wat gebeurt er? Ik wil het weten. Nu meteen!”

Toen hij zag dat ze allemaal in mijn richting keken, deed hij mij de tekst herlezen en zijn uitleg herhalen.

Ik ging rechtop staan met mijn boek in de hand en herhaalde uit mijn hoofd de tekst en uitleg. Bijna onmiddellijk begonnen mijn klasgenoten “Oooo” te roepen en in hun handen te klappen.

De leraar was kwaad: “Het was de eerste keer”, riep hij uit, “dat er zoveel lawaai in de klas was!”

Hij wilde me een draai om de oren geven, maar door mijn hoofd te buigen ontkwam ik daaraan.

Hij legde toen zijn hand op mijn boek en klasgenoten vertelden wat er eigenlijk precies gebeurd was: “Bosco heeft helemaal zijn boek van Latijn niet bij zich. Hij heeft een ander boek in zijn hand. Hij las de tekst en de uitleg helemaal uit zijn hoofd.”

De meester keek toen naar het boek onder zijn hand, en wilde zelfs nog dat ik 2 zinnen verder las: “Ik vergeef het je omdat je zo’n goed geheugen hebt. Je bent een bevoorrechte jongen. Zorg ervoor dat je dat altijd ten goede gebruikt.”

Op het einde van het jaar mocht ik zelfs naar de derde klas.

Hij kiest voor de arme jongens...

1. Situering in het leven van Don Bosco

Toen Jan Bosco pas priester was werd hij kapelaan voor 5 maanden.

Dan trok hij terug naar Turijn en verbleef er enkel tijd in het 'convict' een soort school voor jonge priesters die nog wat wilden bijsturen aan hun opleiding als priester.

Daar leerde men echt priester worden.

Daar leerde hij ook veel jongens kennen terwijl hij door de straten van Turijn liep. Zo groeide zijn interesse voor vele straatjongens.

2. Basisidee

Don Bosco kreeg verschillende baantjes aangeboden.

Het aanbod van het goede inkomen moest inboeten voor de keuze voor arme straatjongens

3. Doelstellingen

Voorbeelden geven hoe Don Bosco toont dat hij houdt van zijn medemensen met voorkeur voor de minsten.

Aantonen hoe Don Bosco oplossingen zoekt voor de noden in zijn buurt: armoede, huisvesting, voeding, opvoeding

Openstaan en bereid zijn zich in te zetten voor anderen zoals Don Bosco dat deed.

4. Uitwerking van de les

4.1. Kringgesprek

Wat weten we reeds over Don Bosco?

4.2. Verhaal

Aanbrengen en bespreken

4.3. Verwerking

Werkblad aanvullen

Vergelijk de buurt van Jan met onze buurt.

Wat doen kinderen?

Bordschema opstellen aan de hand van een bevraging van het verhaal.

Prenten rond het verhaal	noden van die tijd	oplossingen	onze houding
--------------------------	--------------------	-------------	--------------

Hoe ziet de buurt van Don Bosco eruit?

Hoe leefden de jongens in die buurt?

Wat wou Don Bosco allemaal veranderen?

Wie is hier allemaal bezig met de kinderen?

Wat doen goede leiders in een jeugdclub?

Aanvulling Bijzonder Onderwijs

Bruikbaar voor vorderingsfase en begin doorstromingsfase .

Verwerking: Vergelijken van de buurt en het land van Jan met onze omgeving.

Lied: Don Bosco haalt de kinderen van de straat (met situering en bespreking van de Italiaanse woorden (met kaartje).

“Een priester!? Dat is toch ongehoord!”

Jan was priester gewijd. De mensen noemden hem nu Don Bosco. Hij verbleef nu in de grote stad Turijn, daar was het anders dan in zijn dorp. Toch waren er veel dingen hetzelfde: mensen die in krotten woonden, mensen die hard moesten werken voor weinig geld. Maar vooral veel kinderen die zomaar in de stad wat rond hingen. Ze verveelden zich. Ze hadden niets om mee te spelen. In kleine groepjes trokken ze er op uit om de mensen te plagen, gebouwen te vernielen,... zelfs hier en daar wat te stelen, want ze hadden vreselijke honger en thuis hadden ze niets. Sommigen hadden zelfs helemaal geen thuis, ze waren van het platteland gekomen in de hoop hier wat werk te vinden, en zo in leven te kunnen blijven. Don Bosco vond dat hier iets moest worden gedaan. Hij haalde ze van de straat en vertelde zoals vroeger verhalen, leerde hun allerlei prettige spelen en... het lukte hem ook nog. Steeds meer kinderen kwamen bij Jan Bosco, ze vormden een club en Don Bosco was hun leider. Samen deden ze aan sport, zongen, maakten muziek, speelden, hielden kleine wedstrijden. De prijzen waren erg nuttige voorwerpen: eetwaren, boeken, schoenen... In de buurt keken ze erg raar op. Een priester? Dat was toch niet gehoord! Sommige mensen vonden het maar zus en zo en wilden daar iets aan veranderen. Hij kreeg zelfs 3 baantjes aangeboden. Een voorname familie vroeg hem als huisleraar. Zijn dorpsgenoten wilden hem dolgraag als kapelaan bij hen. En een rijke dame wilde hem als leraar voor de meisjes. Maar niets van dit alles. Hij bleef kiezen voor zijn jongens. Het kwam zelfs zover dat enkele priesters hem gek verklaarden en hem wilden opsluiten, maar Jan Bosco was hen te slim af. De groep jongens die geen huis meer hadden werd zo groot dat Don Bosco moest uitkijken naar een plaats waar ze konden verblijven. Van een boer kreeg hij een wei waarop een grote schuur stond. Samen met zijn jongens toverde hij de schuur om tot een gezellig lokaal. Jaren werkte Don Bosco hiervoor. Hij trok regelmatig de stad in om sukkelaars op te zoeken. Het was een wonder dat hij aan het nodige geld geraakte om die kinderen te voeden, en te kleden. De wei en de schuur werden een echte jongensstad met slaapzalen, werkplaatsen, klaslokalen, een kapel.

Hij kiest voor de arme jongens...

In deze woordpuzzel zitten twintig woorden verstopt die te maken hebben met ons verhaal:
Je moet in alle richtingen zoeken!

b	v	r	l	a	a	k	o	l	s	a	l	k	e	d
h	t	e	l	j	e	s	b	u	l	c	c	r	h	o
e	u	d	r	g	l	k	k	a	s	o	e	o	h	k
q	r	i	h	v	p	k	a	t	c	t	n	t	t	r
d	i	e	s	s	e	z	e	p	s	g	s	t	r	d
q	j	l	t	l	p	l	m	e	e	c	q	e	s	u
s	n	p	a	a	e	e	i	r	h	l	h	n	h	i
x	m	a	a	n	c	r	l	n	i	t	e	u	h	b
a	r	l	l	c	p	o	a	e	g	g	k	c	u	s
s	s	u	p	p	y	j	b	a	n	s	d	p	c	r
d	m	z	k	w	d	u	v	o	r	u	d	v	b	s
c	k	q	r	d	c	l	j	j	s	a	w	v	s	f
k	f	n	e	s	r	b	u	n	f	c	c	n	w	l
t	z	r	w	r	d	d	l	v	r	g	o	v	d	n

- Jan
- Bosco
- club
- gek
- honger
- huisleraar
- jongens
- kapel
- klaslokaal
- krotten
- leider
- priester
- schuur
- slaapzaal
- spelen
- stelen
- sukkelaars
- Turijn
- verveling
- werkplaats

Teken hier twee situaties die overeenkomen met een blijde of een droevige gebeurtenissen bij de straatkinderen in Turijn.

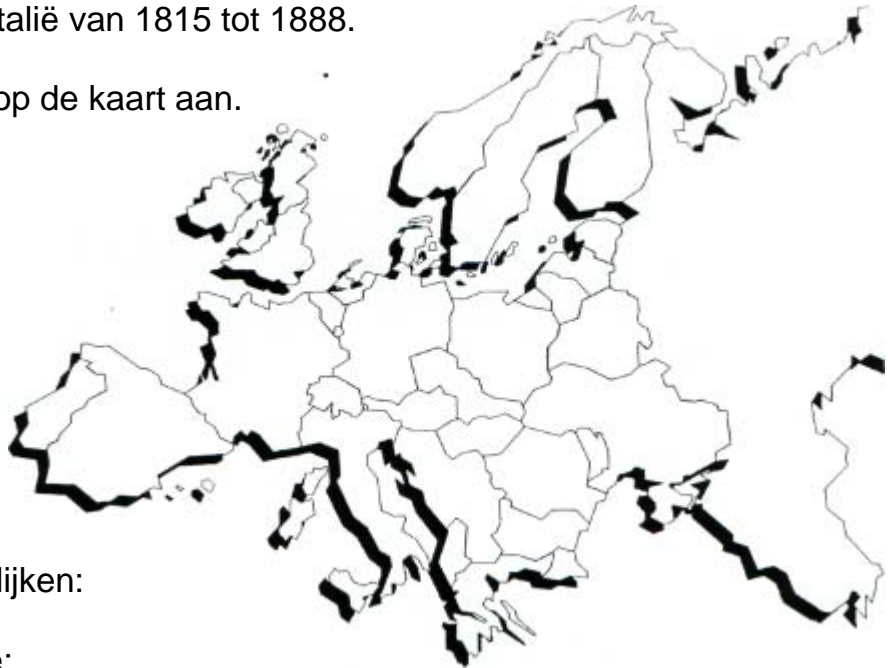
	
---	---

WELKOM IN DE “VROLIJKE CLUB” VAN JAN BOSCO

Jan Bosco leefde in Italië van 1815 tot 1888.

Reis je even mee?

Duid België en Italië op de kaart aan.

Laten we even vergelijken:

Hoofdstad van België: _____

Hoofdstad van Italië: _____

Talen in België: _____

Taal in Italië: _____

We leren de taal van Don Bosco.

Mijn naam is ...	Michiamo
Goedemorgen	Buongiorno
Goedenavond	Buonasera
Goedenacht	Buonotte
Tot straks	Ciao
Dank u	Grazie
Lekker	Buono
Hoe maakt u het?	Come sta?

Eet jij graag Italiaans?

Noem eens wat lekkers: _____

Welkom in de vrolijke club van Jan Bosco

Jan Bosco haalt de kin-de-ren van de straat
zo wor-den z'el-kaars dik-ke ka-me-raad
ze zin-gen en ze spor-ten en ze mu-si-ce-ren
ze dan-sen en ze sprin-gen en ze le-ren

**kom erbij / buongiorno / ciao
capito / grazie / buono**

Jan Bosco bouwt een huis voor ze al-le-maal
al-le kin-de-ren ze spre-ken er de-zelf-de taal
de taal van hel-pen en spe-len, el-kaar graag zien
hoor jij ook bij de club van Don Bosco mis-schien

**kom erbij / buongiorno / ciao
capito / grazie / buono**

De droom van 9 jaar.

1. Situering in het leven van Don Bosco

Jan Bosco woonde samen met zijn moeder en 2 broers en een grootmoeder op een kleine boerderij.

Zij waren arm en vader was reeds gestorven. Moeder moest het alleen beredderen.

Jan hielp mee, moeder had haar zoon wel graag naar school laten gaan, maar ze zag wat op tegen de afstand. Het dorp lag 5 kilometer verder. Tenslotte vond ze een tussenoplossing, in de winter ging hij naar school en tijdens de zomer ging hij op het land werken.

Toen hij 9 jaar werd, had hij een droom die zijn hele leven een nieuwe dimensie gaf.

2. Basisidee

Inzien dat de droom van 9 jaar een toekomstvoorspelling was die later in vervulling ging.

De volgehouden wilskracht van Jan Bosco ontdekken.

3. Doelstellingen

De leerlingen kunnen zich inleven in de droom.

De leerlingen ontdekken dat de dieren uit zijn droom werklozen, wezen, straatkinderen zijn waar Don Bosco als priester zal voor zorgen.

4. Uitwerking van de les

Didactisch materiaal: prenten verknipt als puzzel (uit Don Bosco-kalender) passende tekstjes bij elke prent
we maken een 'film'-verhaal

4.1. Het verhaal

- De leerkracht vertelt het verhaal of leest het voor. (Kan ook beluisterd worden op cassette 'Je liefde moet je voelbaar maken'.)
- De leerlingen proberen het verhaal na te vertellen.

4.2. Verwerking

1. Het verhaal wordt in verschillende situaties opgesplitst
Per groepje tekenen zij een situatie, alle tekeningen komen op een rol terecht.
Terwijl enkele kinderen de tekst lezen, draaien de anderen de rol telkens door.

2. Toneeltje na het verhaal
3. Schimmenspel: 'Jan droomt'

4.3. Verwerkingsmoment of viering

Didactisch materiaal: Prenten uit het leven van Don Bosco

Liederen: Il boschetto

Jan Bosco man met een groot hart

Eigen gekende liederen rond Don Bosco

Dia's

Videofragment

Verloop:

Aan de hand van het didactisch materiaal de roepingsdroom oproepen.

Leerkracht geeft de nodige duiding, zoals...

De droom is in vervulling gegaan, want Don Bosco was priester en zorgde voor de straatjongens in Turijn.

Hij was nergens welkom, omwille van het lawaai, omdat men de jongens niet vertrouwde.

Hij vindt dan toch een gebouw waar hij met de jongeren aan werkt, tot ze een mooi onderkomen hadden.

Don Bosco werkt heel hard en hun school, hun internaat en speelplein worden steeds groter,

Hij bouwt tenslotte ook een kerk.

Hij doet het niet alleen, en net zoals in zijn droom ziet hij dat er van zijn jongens, helpers worden.

Ja, schaapjes worden herders.

Van de jongeren die al lang bij hem zijn besluiten er zelfs enkelen om altijd bij Don Bosco te blijven.

Zij worden zijn trouwe helpers.

Don Bosco durft hen zelfs méér te vragen, ja, ze worden priester zoals hij.

We kunnen samen bidden:

Dank Goede Vader,
voor de droom van Jan Bosco.
De droom die ons leert dat we meer bereiken
met lief en goed te zijn,
dan met ruzie en schreeuwen.
Laat ons een beetje zijn zoals Don Bosco
dan wordt onze school een thuis voor allen
die hier mogen leren, spelen, en bidden.
Amen

Rustige muziek

Ondertussen worden enkele dia's getoond van het prille begin in Valdocco.

Aansluitend dia's of een videofragment uit eigen school.

Aanvulling Bijzonder Onderwijs

Bruikbaar voor vorderingsfase en doorstromingsfase.

Bij de inleiding een kringgesprek toevoegen: “Waarvan droom jij?” → Don Bosco had ook een droom...

Een keuze in verhalen...

1.

In mijn droom zag ik een grote groep dieren en ik stond er middenin. Er waren geiten, lammetjes, honden en vogels, maar ook wolven! Ze maakten met z'n allen zo'n vreselijk lawaai dat ik er bang van werd. Ik wilde weglopen. Maar toen zag ik plotseling een herderin die heel mooi gekleed was. Helemaal alleen moest zij ervoor zorgen dat de lawaaierige dieren vooruit gingen. Ze deed teken dat ik mee moest gaan. Ik besloot haar te helpen en samen trokken wij verder. Toen we eventjes bleven staan veranderde de groep... meer lammetjes kwamen er in de plaats van de wolven en de honden. Na lang stappen kwamen we aan een sappige weide. Al de dieren liepen rustig door elkaar. De wolven deden de lammetjes geen kwaad. Ik was heel erg moe van het vele stappen en zocht een rustig plaatsje op om te rusten. Maar... De herderin deed teken dat we nog verder moesten gaan. We kwamen dan op een hele grote speelplaats met achteraan een mooie kerk. Plots merkte ik dat bijna alle dieren lammetjes waren geworden. Het waren er heel veel. Er kwamen ook herders om voor ze te zorgen. Die bleven echter niet lang. Maar toen! Toen veranderde er een lammetje in een herder, en nog één en nog één! Er kwamen steeds meer herders. De herders gingen met de dieren naar nieuwe schaapskooien. Op dat ogenblik werd ik wakker omdat de klokken van de Kerk begonnen te luiden.

2.

Zo pende Jan Bosco het in zijn dagboek uit: 'Je liefde moet je voelbaar maken' (blz. 2) (de Graankorrel)

3.

Een droom die mijn leven een nieuwe dimensie gaf.
uit: Jan Bosco vertelt zijn leven (blz. 16)

4.

Op een avond in oktober ging ik slapen.

In die nacht had ik een rare droom.

Ik droomde dat ik midden een groep dieren stond: wolven, geiten, schapen, honden, enz. De dieren maakten een hels lawaai. Zo erg dat ik bijna wegliep van de schrik.

Maar plots zag ik daar een vrouw. Ze deed me teken dat ik haar en die kudde moest volgen.

Angstig maar ook wat nieuwsgierig liep ik met haar mee.

Na een tijdje hield ze halt en wat gebeurde er? Een aantal van die dieren veranderde in lammetjes!

Bij een tweede halte, weer een groep dieren die lammetjes werden, en bij een derde halte wéér!

Eigenaardig. Nadat we een hele tijd hadden gestapt, kwamen we aan een grote weide waar al de dieren lief met elkaar speelden en wat graasden.

Ik wilde wat rusten maar de vrouw vond dat we verder moesten stappen.

Na een korte tijd stond ik plots op een binnenplaats. Daar rond was een zuilengang en aan het eind stond een kerk.

Plotseling verschenen herdersjongens om op de dieren te passen.

Er kwamen er meer en meer en plots gingen ze uit elkaar om nieuwe schapen te hoeden.

Ik wilde weggaan, maar de vrouw deed me teken om goed rond te kijken.

Toen zag ik een hele mooie kerk, ik vroeg wat dit allemaal te betekenen had.

Maar haar antwoord was onduidelijk.

Door het geluid van de klokken schoot ik wakker en dacht nog lang na over deze droom.

Don Bosco kende een moeilijke jeugd.

1. Situering in het leven van Don Bosco

De kinderjaren en moeilijke jeugd van Don Bosco (1815-1835).
Zie boek Jan Bosco vertelt zijn leven vanaf blz. 13 tot 76.

2. Basisidee

Dankzij de steun van zijn moeder, zijn diep geloof en sterke wilskracht kon hij zijn moeilijke jeugd overwinnen.

3. Doelstellingen

De leerlingen kennen de moeilijke jeugd van Don Bosco: dood van vader, heftige aanpak van jaloezise broer, hongersnood, plaaggeesten, kinderarbeid...

De leerlingen kennen de zware studieomstandigheden van Don Bosco.

De leerlingen zien in dat Don Bosco werkelijk moest vechten voor zijn beoogde doel.

De leerlingen zien in dat Don Bosco knap was in het leren van Latijn.

De kinderen laten meevoelen met de pesterijen die Don Bosco onderging.

De leerlingen kunnen aangeven dat Don Bosco later besliste dat een opvoeder de leerlingen nooit mocht uitschelden of straffen maar wel tussen hen moest staan en door hartelijkheid hun liefde en vertrouwen moest winnen.

4. Uitwerking van de les

Aan de hand van een kwartetspel ervaren de leerlingen de moeilijke jeugd die Don Bosco moest doorstaan.

De leerlingen spelen het kwartet in groep. Na verloop van het spel worden de reeksen klassikaal besproken.

4.1. Kwartetspel

24 speelkaarten: De speelkaarten dienen op voorhand te worden ingekleurd. Het binnenkader moet per reeks in een andere kleur.

Op pagina 38 krijg je de achterzijde van de kaarten. Kopieer die telkens voor elke reeks op de ommezijde vooraleer je de kaarten knipt.

Je kan de speelkaarten vergroten om de klassikale bespreking te leiden.

4.2. Bespreking: kerngedachten van elke reeks.

Reeks 1: de dood van vader

Vaders dood is voor Don Bosco nefast omdat Antonio, zijn oudere stiefbroer, de vaderfiguur overneemt.

Reeks 2: de kleine jongleur

Don Bosco was klein van gestalte maar trachtte altijd te achterhalen wat zijn kameraadjes graag wilden. Als hij iemand goed aankeek kon hij van zijn gezicht goed aflezen wat hij dacht. Daarom mochten de jongens van zijn leeftijd hem erg graag. Hij bezat een kracht en een moed die ook groteren ontzag inboezemde. Vooral zijn verhaaltjes hadden succes. Hij vertelde wat hij in de preek en in de catechismusles had gehoord en wat hij had gelezen in de jongensboeken van die tijd. In de zomer vertelde hij ze in de weide, in de winter in de stal. Op marktdagen en jaarmarkten ging hij naar goochelaars en acrobaten kijken. De trucs en toeren deed hij thuis na: jongleertrucjes, op handen lopen, springen en koorddansen, salto mortale... Elke zondagnamiddag was het feest.

Reeks 3: de heftige aanpak van de jaloerse broer

De jaloerse stiefbroer vindt studeren overbodig. Hij wilt dat Don Bosco werkt en boer wordt zoals hij. De boeken van Don Bosco wil hij afnemen en het komt bijna tot een slaagse ruzie. Om de rust te bewaren thuis stuurt moeder Don Bosco het huis uit.

Reeks 4: Jan Bosco en de plaaggeesten

Don Bosco is een buitenbeentje. Hij besteedt zijn vrije tijd aan het studeren. Daarom wordt hij uitgedaagd door zijn leeftijdgenoten. Don Bosco weet hen steeds tot makkers te krijgen, niet door geweld en gevecht maar door spel en amusement.

Reeks 5: Jan Bosco kende kinderarbeid

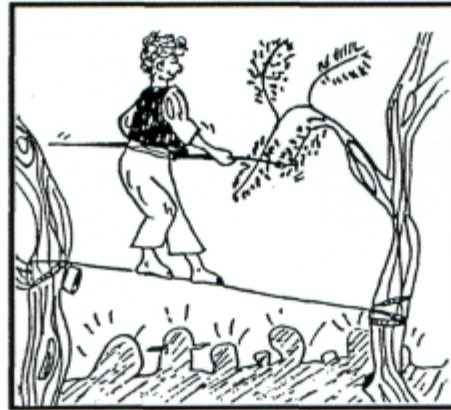
Het studeren kreeg niet steeds de nodige tijd met als gevolg dat hij een studieachterstand opliep. Bovendien stierf zijn dierbare leraar Don Virano. De nieuwe leraar Don Nicola Moglia had tuchtproblemen en het klikte niet met Don Bosco. "In Becchi zijn er alleen maar ezels" verweet hij hem. "Een koeherder leert geen Latijn!" Doch Don Bosco bewees zijn pienterheid.

Reeks 6: de zware studieomstandigheden

Don Bosco moest de kost winnen om studies en boeken te kunnen bekostigen. Met uitdagingen en trucjes van zijn behendigheid won hij heel wat geld. Aanvankelijk werkte hij op het land, daarna bij een kleermaker en later bij een vriend van de familie in een café in ruil voor een onderkomen en eten. Daar moest hij het lokaal schoonmaken vooraleer hij naar school ging en tijdens de avonduren helpen aan de tapkast en daarna in de biljartzaal. Het studeren gebeurde meestal onderweg van school naar huis en tijdens het werken.

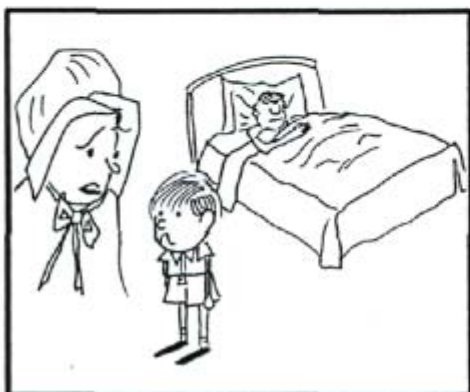
DON BOSCO'S JEUGD

Kwartetspel

DE DOOD VAN VADER

DON BOSCO'S JEUGD ...

1. "We moeten een dokter halen : vader is zwaar ziek..."
2. "Wees moedig, signora en laat een priester komen."
3. "Arme jongens, jullie hebben geen vader meer..."
4. "Laat ons knielen voor Gods heilige wil..."

DE DOOD VAN VADER

DON BOSCO'S JEUGD ...

1. " We moeten een dokter halen : vader is zwaar ziek..."
2. "Wees moedig, signora en laat een priester komen."
3. "Arme jongens, jullie hebben geen vader meer..."
4. "Laat ons knielen voor Gods heilige wil..."

reeks 1

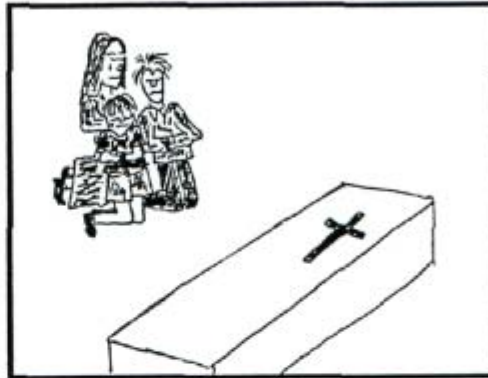
DE DOOD VAN VADER

DON BOSCO'S JEUGD ...

1. "We moeten een dokter halen : vader is zwaar ziek..."
2. "Wees moedig, signora en laat een priester komen."
3. "Arme jongens, **jullie hebben geen vader meer...**"
4. "Laat ons knielen voor Gods heilige wil..."

DE DOOD VAN VADER

DON BOSCO'S JEUGD ...

1. "We moeten een dokter halen : vader is zwaar ziek..."
2. "Wees moedig, signora en laat een priester komen."
3. "Arme jongens, **jullie hebben geen vader meer...**"
4. "**Laat ons knielen voor Gods heilige wil...**"

reeks 1

DE KLEINE JONGLEUR

DON BOSCO'S JEUGD

1. 's Zomers vertelde hij in de weide over wat hij in de catechismus had gelezen...
2. In de stal vertelde Giovanni 's winters boeiende verhalen.
3. Hij kon de beste jongleur van de markt overwinnen!
4. "En nu doe ik het zonder stok, op voorwaarde dat jullie vanavond naar de missie van Buttigliera komen!"

DE KLEINE JONGLEUR

DON BOSCO'S JEUGD

1. 's Zomers vertelde hij in de weide over wat hij in de catechismus had gelezen...
2. In de stal vertelde Giovanni 's winters boeiende verhalen.
3. Hij kon de beste jongleur van de markt overwinnen!
4. "En nu doe ik het zonder stok, op voorwaarde dat jullie vanavond naar de missie van Buttigliera komen!"

reeks 2

DE KLEINE JONGLEUR

DON BOSCO'S JEUGD

1. 's Zomers vertelde hij in de weide over wat hij in de catechismus had gelezen...
2. In de stal vertelde Giovanni 's winters boeiende verhalen.
3. **Hij kon de beste jongleur van de markt overwinnen!**
4. "En nu doe ik het zonder stok, op voorwaarde dat jullie vanavond naar de missie van Buttigliera komen!"

DE KLEINE JONGLEUR

DON BOSCO'S JEUGD

1. 's Zomers vertelde hij in de weide over wat hij in de catechismus had gelezen...
2. In de stal vertelde Giovanni 's winters boeiende verhalen.
3. Hij kon de beste jongleur van de markt overwinnen!
4. "En nu doe ik het zonder stok, op voorwaarde dat jullie vanavond naar de missie van Buttigliera komen!"

reeks 2

DE HEFTIGE AANPAK VAN DE JALOERSE BROER

DON BOSCO'S JEUGD...

1. "Antonio moet niet studeren : ik deed dat ook niet en ben ik geen flinke boer geworden?"
2. "Weg met die boeken! Van morgen af ga je de beesten hoeden. Begrepen, geleerde bol?"
3. "Jij gaat niet studeren terwijl wij ons hier afbeulen, nooit!!!"
4. "t Is beter dat je weggaat. Antonio is woest..."

DE HEFTIGE AANPAK VAN DE JALOERSE BROER

DON BOSCO'S JEUGD...

1. "Antonio moet niet studeren : ik deed dat ook niet en ben ik geen flinke boer geworden?"
2. "Weg met die boeken! Van morgen af ga je de beesten hoeden. Begrepen, geleerde bol?"
3. "Jij gaat niet studeren terwijl wij ons hier afbeulen, nooit!!!"
4. "t Is beter dat je weggaat. Antonio is woest..."

reeks 3

DE HEFTIGE AANPAK VAN DE JALOERSE BROER

DON BOSCO'S JEUGD...

1. "Antonio moet niet studeren : ik deed dat ook niet en ben ik geen flinke boer geworden?"
2. "Weg met die boeken! Van morgen af ga je de beesten hoeden. Begrepen, geleerde bol?"
3. "**Jij gaat niet studeren terwijl wij ons hier afbeulen, nooit!!!**"
4. "t Is beter dat je weggaat. Antonio is woest..."

DE HEFTIGE AANPAK VAN DE JALOERSE BROER

DON BOSCO'S JEUGD...

1. "Antonio moet niet studeren : ik deed dat ook niet en ben ik geen flinke boer geworden?"
2. "Weg met die boeken! Van morgen af ga je de beesten hoeden. Begrepen, geleerde bol?"
3. "Jij gaat niet studeren terwijl wij ons hier afbeulen, nooit!!!"
4. "**t Is beter dat je weggaat. Antonio is woest...**"

reeks 3

JAN BOSCO EN DE PLAAGGEESTEN

DON BOSCO'S JEUGD...

1. "Doe niet dwaas, of wil je een pak slaag?"
2. De verste sprong...
3. "Giovanni, je wordt beschuldigd van duivelse kunsten..."
4. "Haha, jij bent veel ouder dan ons en je zit toch in dezelfde klas!!!"

JAN BOSCO EN DE PLAAGGEESTEN

DON BOSCO'S JEUGD...

1. "Doe niet dwaas, of wil je een pak slaag?"
2. De verste sprong...
3. "Giovanni, je wordt beschuldigd van duivelse kunsten..."
4. "Haha, jij bent veel ouder dan ons en je zit toch in dezelfde klas!!!"

reeks 4

JAN BOSCO EN DE PLAAGGEESTEN

DON BOSCO'S JEUGD...

1. "Doe niet dwaas, of wil je een pak slaag?"
2. De verste sprong...
3. "Giovanni, je wordt beschuldigd van duivelse kunsten..."
4. "Haha, jij bent veel ouder dan ons en je zit toch in dezelfde klas!!!"

JAN BOSCO EN DE PLAAGGEESTEN

DON BOSCO'S JEUGD...

1. "Doe niet dwaas, of wil je een pak slaag?"
2. De verste sprong...
3. "Giovanni, je wordt beschuldigd van duivelse kunsten..."
4. "Haha, jij bent veel ouder dan ons en je zit toch in dezelfde klas!!!"

reeks 4

**JAN BOSCO KENDE
KINDERARBEID**

DON BOSCO'S JEUGD...

1. Gedurende 2 jaar werkte Giovanni als hoeveknecht bij Moglia.
2. Giovanni Bosco werkte als hulpje in een café.
3. "Ik zal je leren naaien, dan kan je me helpen in ruil voor onderdak."
4. "100 lire voor wie het hoogst in die boom klimt!"

**JAN BOSCO KENDE
KINDERARBEID**

DON BOSCO'S JEUGD...

1. Gedurende 2 jaar werkte Giovanni als hoeveknecht bij Moglia.
2. Giovanni Bosco werkte als hulpje in een café.
3. "Ik zal je leren naaien, dan kan je me helpen in ruil voor onderdak."
4. "100 lire voor wie het hoogst in die boom klimt!"

reeks 5

**JAN BOSCO KENDE
KINDERARBEID**

DON BOSCO'S JEUGD...

1. Gedurende 2 jaar werkt Giovanni als hoeveknecht bij Moglia.
2. Giovanni Bosco werkte als hulpje in een café.
3. **"Ik zal je leren naaien, dan kan je me helpen in ruil voor onderdak."**
4. **"100 lire voor wie het hoogst in die boom klimt!"**

**JAN BOSCO KENDE
KINDERARBEID**

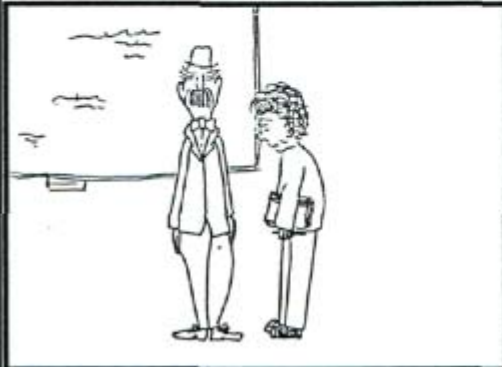

DON BOSCO'S JEUGD...

1. Gedurende 2 jaar werkt Giovanni als hoeveknecht bij Moglia.
2. Giovanni Bosco werkte als hulpje in een café.
3. **"Ik zal je leren naaien, dan kan je me helpen in ruil voor onderdak."**
4. **"100 lire voor wie het hoogst in die boom klimt!"**

reeks 5

DE ZWARE STUDIEOMSTANDIGHEDEN

DON BOSCO'S JEUGD...

1. "In Becchi zijn alleen maar ezels!!! Die leerstof is niet voor jou bestemd."
2. "Elke dag 20 km stappen om naar school te gaan...Denk je dat je dat zal volhouden, jongen?"
3. "Die jongen is hier niet op zijn plaats bij mij achter de ploeg : hij is buitengewoon, schrander, werklustig en vooral vroom..."
4. "Drie maand kostgeld die moeder niet hoeft te betalen..."

DE ZWARE STUDIEOMSTANDIGHEDEN

DON BOSCO'S JEUGD...

1. "In Becchi zijn alleen maar ezels!!! Die leerstof is niet voor jou bestemd."
2. "Elke dag 20 km stappen om naar school te gaan...Denk je dat je dat zal volhouden, jongen?"
3. "Die jongen is hier niet op zijn plaats bij mij achter de ploeg : hij is buitengewoon, schrander, werklustig en vooral vroom..."
4. "Drie maand kostgeld die moeder niet hoeft te betalen..."

reeks 6

DE ZWARE
STUDIEOMSTANDIGHEDEN

DON BOSCO'S JEUGD...

1. "In Becchi zijn alleen maar ezels!!! Die leerstof is niet voor jou bestemd."
2. "Elke dag 20 km stappen om naar school te gaan... Denk je dat je dat zal volhouden, jongen?"
3. "Die jongen is hier niet op zijn plaats bij mij achter de ploeg : hij is buitengewoon, schrander, werklustig en vooral vroom..."
4. "Drie maand kostgeld die moeder niet hoeft te betalen..."

DE ZWARE
STUDIEOMSTANDIGHEDEN

DON BOSCO'S JEUGD...

1. "In Becchi zijn alleen maar ezels!!! Die leerstof is niet voor jou bestemd."
2. "Elke dag 20 km stappen om naar school te gaan... Denk je dat je dat zal volhouden, jongen?"
3. "Die jongen is hier niet op zijn plaats bij mij achter de ploeg : hij is buitengewoon, schrander, werklustig en vooral vroom..."
4. "Drie maand kostgeld die moeder niet hoeft te betalen..."

reeks 6

Don Bosco werd ernstig ziek.

1. Situering in het leven van Don Bosco

1846.

Don Bosco had teveel werk. Hij werkte als priester in de gevangenis, in het ziekenhuis van Cottolengo, in het Rifugio, in het oratorium en in een paar scholen. Hij offerde zijn nachtrust op aan het schrijven van boeken die zijn jongens nodig hadden. Hij werkte bijna 24 uur op 24 uur. Zijn gezondheid was nooit erg sterk geweest maar nu verslechterde die dermate dat de artsen hem volstreekte rust voorschreven.

2. Basisidee

Don Bosco putte veel kracht uit zijn diep geloof.

3. Doelstellingen

Leerlingen zien in dat de leerlingen van Don Bosco onvoorwaardelijk op Maria vertrouwden door intens gebed voor zijn genezing.

Leerlingen merken op dat de jongens Don Bosco die in hun hart droegen.

Leerlingen zien in dat de leerlingen van Don Bosco een toekomst zonder hem onmogelijk achtten.

Leerlingen ontdekken dat er in 1846 veel ziektes waren en dat de dokters nog niet veel konden verwezenlijken.

4. Uitwerking van de les

1. Lezen en bespreken van de leestekst (zie bijgevoegde tekst)
2. De handelingen en de gebeurtenissen analyseren:
 - a. Don Bosco raakt vermoeid en uitgeput
 - b. Don Bosco krijgt raad van de dokter
 - c. Don Bosco ligt zwaar ziek te bed
 - d. Don Bosco krijgt de laatste sacramenten toegediend
 - e. Don Bosco krijgt voortdurend bezoek van zijn jongeren
 - f. De jongens smeken om zijn genezing door gebed, te vasten en eucharistie te vieren tot Maria.
 - g. De dokters voospellen zijn laatste nacht, want Don Bosco spuwt bloed.
 - h. De verwonderde dokters verklaren Don Bosco genezen.
 - i. Don Bosco wordt met groet vreugde ontvangen door zijn jongens.
 - j. Don Bosco dankt de jongeren om hun diepe bezorgdheid en gebed.

3. Voorbereiding van TABLEAU VIVANT.

Door een juiste houding aan te nemen, beelden spelers een handelingsmoment uit. Ze blijven zo enkele ogenblikken staan : het lichaam in stilstand. Abstracte ideeën en gevoelens worden op die manier uitgedrukt. Door mimiek geven de leerlingen de hoofdgedachte van dit tafereel uit Don Bosco's leven weer. Materiaalgebruik wordt vervangen door lichaamsexpressie. De boodschap van het verhaal wordt levendig voorgesteld en intens beleefd.

Don Bosco werd ernstig ziek.

Don Bosco had teveel werk. Hij werkte bijna 24 uur op 24 uur. Dat werd hem teveel.

Don Bosco vertelt...

Ik raakte volslagen uitgeput. De dokter kwam op bezoek en gebood me te rusten. Ze moesten me naar bed brengen. Ik was erg ziek : bronchitis, hoest en zware koorts. Na acht dagen zweefde ik op de grens tussen leven en dood. Ik kreeg de laatste sacramenten toegediend. Ik was gereed om te sterven.

Mijn grootste verdriet was de jongens te moeten verlaten. Toen het gerucht de ronde deed, dat mijn ziekte ernstig was, werden de jongens erg bedroefd en verontrust. Voortdurend stonden groepjes jongens voor de deur van mijn ziekenkamer. Ze weenden en vroegen hoe het me ging. Ze wilden niet weggaan: ze wachtten van moment tot moment op betere berichten. Ik hoorde de vragen die ze aan de verpleger stelden en ik was er zeer door ontroerd.

Hun genegenheid voor mij spoorde mij tot het uiterste aan. Ze baden, vastten, gingen naar de mis en te communie. In de kerk wisselden ze elkaar dag en nacht af. Altijd was er iemand bij het beeld van Maria voor mij aan het bidden. Degenen die 's morgens moesten gaan werken, staken een kaars aan die voor het altaar hun plaats innam. Velen vonden ook de tijd om er overdag heen te gaan en ze bleven er dan tot 's avonds laat. Ze baden en smeekten Maria om de arme Don Bosco in leven te houden.

Sommigen beloofden Maria maandenlang de hele rozenkrans te zullen bidden, anderen een jaar lang en sommigen heel hun leven. Er was zelfs één die beloofde maanden, jaren, zijn hele leven op water en brood te leven. Ik ben er zeker van dat vele jonge metselaars weken lang op water en brood geleefd hebben, terwijl ze van 's morgens tot 's avonds zware arbeid moesten verrichten. de weinige vrije tijd die ze hadden, brachten ze door in de kerk. *God verhoorde hen.* Op een zaterdagavond kwamen de artsen langs en gaven zijn hun oordeel : het zou mijn laatste nacht worden. Ik dacht het ook want ik had geen kracht meer en ik spuwde voortdurend bloed. Midden in de nacht voelde ik een grote behoefte om te slapen en ik sluimerde in. Toen ik wakker werd, was ik buiten levensgevaar. De artsen Botta en Cafasso bezochten mij 's morgens en zeiden dat ik Maria mocht gaan bedanken voor de verleende gunst.

Het bericht bracht bij de jongens grote vreugde teweeg, maar ze wilden het alleen geloven als ze me zagen. En dat gebeurde ook een paar dagen later. Steunend op een stok ging ik naar de school. Ze ontvingen mij zingend en met tranen in de ogen: een emotioneel gebeuren dat je beter aanvoelt dan je beschrijven kunt. Ze zongen een danklied voor de Heer en overstelpten me hun uitingen van geestdrift. De gebeden van mijn jongens tot Maria hadden me gered.

Om helemaal te herstellen ging ik voor een paar maanden naar mijn familie in mijn geliefde Becchi. Maar eerst zorgde ik ervoor dat de jongens die te zware beloften afgelegd hadden die inruilden voor meer menselijke afspraken.

Vrij naar "Jan Bosco vertelt zijn leven"

Welk tafereel beeld je straks uit? _____

Wie zijn de personages? _____

Welke hoofdgedachte moet worden uitgebeeld? _____

Maak een schema van de opstelling van je tafereel.

Welke gevoelens moeten de personages uitdrukken? _____

Welke houding nemen de personages het best aan? _____

De Salesiaanse boom.

Basisidee

De Salesiaanse levensvisie is wereldwijd verspreid.

Doelstellingen

Evolutie ontdekken in de groep van de Salesiaanse levensgemeenschap. Inzien dat Salesianen, Zusters, directies, leerkrachten, opvoeders, leerlingen, medewerkers,... ook deel uitmaken van de groeiboom. Aanvoelen dat de boom steeds nieuwe takken bij krijgt. De groei staat niet stil. De groei van de Salesiaanse boom concreet voorstellen aan de hand van een knutselactiviteit.

Uitwerking van de les

1. Instap: woordspin opmaken met alle betrokkenen die horen bij een Don Boscoschool.
2. Een krulwilg versieren met uitgeknipte bladeren. Met fotomateriaal een collage maken. Per groeiblاد wordt één levensgemeenschap voorgesteld nl. de salesianen, de zusters, directies, leerkrachten, leerlingen, opvoeders, opvang, speelpleinwerking, medewerkers, missiewerking, C.K.G., Joto, oud-leerlingen, ouders, oudercomité, parochie,... Don Bosco en Moeder Mazarello worden voorgesteld als de twee groeiwortels, de fundamente van het hele systeem.

Giovanni Bosco wil priester worden.

1. Situering in het leven van Don Bosco

Bekijken van de 'schoolloopbaan' van Don Bosco tot hij priester gewijd wordt, juni 1845.

2. Basisidee

Inzien dat de weg naar het priesterzijn niet over rozen ging voor Don Bosco. Integendeel, er waren heel veel moeilijkheden, maar Don Bosco ging die niet uit de weg.

3. Doelstellingen

Een reeks moeilijkheden opnoemen waarmee Don Bosco te kampen had om priester te kunnen worden.

Aangeven hoe Don Bosco, met de hulp van anderen, deze problemen weg kon werken.

Inzien dat men door hard te werken en niet op te geven een droom waar kan maken.

4. Uitwerking van de les

Materiaal per groepje van 3-4 leerlingen: ganzenbord, pionnen, één dobbelsteen, opdrachtenkaart

Aan de hand van een ganzenspel ervaren de leerlingen de harde weg, vol tegenslagen, die DB moest afleggen om priester te worden.

Met behulp van uittreksels uit boeken over Don Bosco de harde weg naar het priesterzijn illustreren.

Een eenvoudig ganzenspel wordt gespeeld. Bij sommige nummers wordt een kort gegeven aangebracht en moet de pion verplaatst worden. Meestal is dit teruggaan om zo de problemen beter aan te voelen.

Nadien worden enkele tekstjes gelezen, waarbij dan aangeven moet worden welke opdracht hierop geïnspireerd werd.

De leesstukjes werden uit het boek 'Don Bosco' van 'Teresio Bosco' gehaald.

Om alles nog beter in zijn geheel te situeren geven we hier de pagina's waaruit 'geknipt' werd.

vak pagina	vak pagina	vak pagina	vak pagina
5 46	23 58	41 72-73	54 97
9 46-47	26 59-60	42 73	58 98
14 52-53	27 61	45 85	59 110-111
18 54	31 63	50 93	63 113-114
19 59	32 63	53 94	

Oplossingen:

op blz. 87 vind je de teksten bij de vakken 58 14
42

op blz. 88 vind je de teksten bij de vakken 26 41
27 53

op blz. 89 vind je de teksten bij de vakken 19 54
31 36

op blz. 90 vind je de teksten bij de vakken 32 9
18 23

op blz. 91 vind je de teksten bij de vakken 45 59
5 50
63

Afsluitend: Wat kunnen wij van Don Bosco leren voor onze verdere studies?

Opdrachten bij het ganzenbord.

- 5 Priester worden kost heel veel geld. Blijf één beurt wachten om na te denken waar je dat geld vandaan zal halen.
- 9 Mijn broer wil niet dat ik voor priester studeer. Ik kreeg daar zelfs een pak slaag voor! Ga terug naar vak 5
- 14 Een oude priester wil je helpen studeren. Je mag nogmaals gooien.
- 18 De priester die mij hielp is gestorven. Wat moet ik nu doen? Keer terug naar vak 10 om er met je moeder over te spreken.
- 19 Voor deze leraar kan ik helemaal niks goed doen! Keer terug naar vak 13.
- 23 De leraar wil niet dat ik Latijn studeer. Dorpsjongens hebben geen Latijn nodig, zegt hij, keer maar terug naar vak 17 om daar koeherder te blijven spelen.
- 26 Alle andere priesters zijn veel te ernstig. Kan ik een andere priester worden? Eén beurt hierover blijven nadenken.
- 27 Studeren en koeien hoeden doe ik samen. Niet zo eenvoudig, maar ik krijg hulp. Ik mag naar vak 30 doorgaan.
- 31 Ik ben verplicht om te bedelen. Dit doe ik niet graag. Liever zou ik me wegstoppen. Ga naar vak 25.
- 32 Gelukkig. Een priester zamelt geld voor me in en ik kan naar Chieri om te studeren. Ga naar vak 35.
- 36 Een gladde klimpaal brengt me veel geld op! Hoera. Ik mag nogmaals gooien.
- 41 Ik moet niet alleen studeren na de school, maar ook werken om geld te verdienen. Heel zwaar. Wacht twee beurten om eens goed uit te slapen.
- 42 Gelukkig laat mijn sterk geheugen me nooit in de steek. Ik mag naar vak 46.
- 45 Al dat lezen tijdens de nacht komt mijn gezondheid niet ten goede. Wacht één beurt om terug op krachten te komen.
- 50 Mijn eerste 'priester'kleed kreeg ik van mijn dorpsgenoten. Ze blijven me steunen. Ga naar vak 52.
- 53 Wat een tegenslag. De andere priesterstudenten denken alleen maar aan feestvieren! Ik had me het seminarie toch anders voorgesteld. Ga naar vak 47 terug.
- 54 Met mijn leraren heb ik helemaal geen contact. Ik voel me alleen. Wacht één beurt.
- 58 Door heel hard te studeren kan ik ook geld verdienen. Zo ga ik verder naar vak 60.
- 59 Mijn beste vriend op het seminarie, Luigi Comollo, is gestorven. Dat maakt me zwaar ziek. Dit is werkelijk een zware tegenvaller voor mij... Keer terug naar vak 40.
- 63 Mijn droom wordt werkelijkheid: Priester!!!

Don Bosco geeft jongeren vertrouwen.

1. Situering in het leven van Don Bosco

Don Bosco is reeds gestart met het 'oratorio'(enkel op zondag en 's avonds). Don Bosco neemt nu ook zwervende jongens op als 'intern' in zijn eigen huis, ondanks enkele tegenvallers. Een van de eersten was Carlo.

2. Basisidee

Don Bosco heeft een grenzeloos vertrouwen in de jongeren

3. Doelstellingen

Inzien dat Don Bosco een groot vertrouwen heeft in en geeft aan de jongeren. Enkele voorbeelden geven van hoe Don Bosco een goede herder was voor de jongeren.

Aangeven dat Don Bosco, ondanks tegenslagen, nooit het vertrouwen in jongeren laat vallen.

4. Uitwerking van de les

4.1. Tekst 1

Lezen en bespreken van de leestekst.
Aanvullen van de opdrachten.

4.2. Tekst 2

De ontmoeting met Carlo in een klein toneelstukje opvoeren.

Enkele leerlingen krijgen de tweede leestekst (aangepaste versie in dialogvorm) een paar dagen vooraf, zodat ze dit als toneelstukje kunnen opvoeren voor de klas.
materiaal: scheerzeep, scheerborstel, handdoek, bot scheermesje, kom water, priesterkleed

rollen: - DB (Don Bosco)
- CG (Carlo Gastini)
- K (kapper)

(driemaal onderstaand rollenspel kopiëren)

Don Bosco stapt kapperszaak binnen.

DB Dag kapper, kan je mij vandaag weer eens extra glad scheren?

K Zeker, Don Bosco, gaat u zitten. Ik kom direct bij u. Ondertussen zal mijn leerjongen u inzepen.

CG *legt een handdoek rond Don Bosco's hals, neemt zeep en een scheerborstel en zeept Don Bosco's kin in.*

DB Hoe heet je?

CG Carlo Gastini, mijnheer.

DB En hoe oud ben je?

CG Ik ben elf jaar, mijnheer.

DB Bravo Carlino, zeep mij nu maar verder lekker in. En hoe gaat het met je pa?

CG Die is gestorven, ik heb alleen nog mijn mama.

DB Arme jongen, dat is erg.

Ondertussen is CG klaar met het inzepen van de kin.

DB En nu vooruit, doe je best. Neem het scheermes en haal die baard van mij weg.

De kapper schrikt erg.

K Eerwaarde, in godsnaam! Daar is die jongen niet toe in staat. Hij zeept alleen maar in.

DB De een of andere keer moet hij toch eens beginnen, is het niet? Nou, dan kan hij dat bij mij doen.

Kom op, Carlino.

CG *neemt aarzelend het scheermesje en begint heel bevend te scheren. Nu en dan legt hij het scheermes neer en veegt zijn zweet af. Naarmate hij vordert beeft hij steeds minder en uiteindelijk kan hij lachend de restjes zeep met de handdoek verwijderen.*

Don Bosco wrijft over zijn kin en glimlacht.

DB Bravo, en nu wij vrienden geworden zijn, zou ik graag hebben dat je mij eens kwam opzoeken.

CG *knikt en neemt afscheid van Don Bosco. Don Bosco betaalt de kapper en vertrekt.*

Lezen van de tweede leestekst, bespreken en aanvullen opdrachten.

Don Bosco geeft jongeren vertrouwen.

Onder zijn jongens waren er die 's avonds niet wisten waar ze zouden slapen. Zij kwamen dan terecht onder bruggen of in smerige openbare slaapgelegenheden. Sinds enige tijd dacht Don Bosco erover de meest verlaten jongens in huis op te nemen. Het huis van Pinardi loopt van rechts gezien uit in een kleine hooischaar. Daar liet Don Bosco een zestal jongeren slapen. Het werd een fiasco. De volgende dag waren de gasten ervandoor met de dekens die moeder Margherita hun geleend had. Don Bosco herhaalde het experiment enkele dagen later opnieuw. En dit keer was het resultaat nog erger: nu hadden ze ook nog het hooi en het stro meegepakt. Don Bosco liet zich niet ontmoedigen.

Een avond in mei, het regent pijpenstelen. Don Bosco en zijn moeder waren juist klaar met hun avondmaal, toen iemand op de deur bonkte. Het was een jongen, doornat en verkleumd.

- Ik ben een wees en kom uit Valsesia. Ik ben metselaar maar heb nog geen werk gevonden. Ik heb het koud en ik weet niet waar ik heen moet...

- Kom binnen, zegt Don Bosco. Ga dicht bij het vuur zitten, want je bent doornat en je zou je een ziekte op de hals kunnen halen.

Moeder Margherita maakt eten voor hem klaar. Dan vraagt ze:

- En wat nu? Waar wil je nu heen?

- Ik weet het niet. Ik had drie lire toen ik in Turijn aankwam maar ik heb ze allemaal uitgegeven.

Stil begint hij te huilen.

- Asjeblieft, stuur me niet weg.

Margherita denkt aan de dekens die verdwenen zijn.

- Ik zou je hier kunnen houden, maar wie garandeert mij dat je er niet met de potten en pannen vandoor gaat.

- O nee, mevrouw, ik ben wel arm maar ik heb nog nooit gestolen.

Don Bosco is naar buiten gegaan in de regen om een paar bakstenen te halen. Hij neemt ze mee naar binnen, maakt er vier zuiltjes mee en legt daar een paar planken op. Dan haalt hij zijn eigen matras en legt die erop.

- Hier kan je slapen, jongen. En je mag hier blijven zolang je wil. Don Bosco zal je nooit wegsturen.

Hij werd de eerste weesjongen in Don Bosco's huis. Op het einde van het jaar 1847 waren het er zeven. Het zouden er duizenden worden.

1. Toon aan dat de jongeren ook het vertrouwen dat Don Bosco hen gaf misbruikten.

2. Don Bosco geeft echter niet op. Ondanks tegenslag blijft hij geloven in de jongeren. Wie steunt hem volledig?

3. Wat is het uiteindelijk resultaat van het geven van vertrouwen aan anderen?

Op een dag in 1843 stapte Don Bosco een kapperszaak binnen. Er kwam een kleine jongen op hem af om hem in te zeppen.

- "Hoe heet je? En hoe oud ben je?"

- "Carlino. Ik ben elf jaar."

- "Bravo Carlino, zeep mij nu maar lekker in. En hoe gaat het met je pa?"

- "Die is gestorven, ik heb alleen nog mijn mama."

- "Arme jongen, dat is erg."

Ondertussen was de jongen klaar met het inzeppen van de stoppelbaard. Don Bosco sprak:

- "En nu vooruit, doe je best. Neem het scheermes en haal die baard van mij weg."

Maar de patroon schrok en riep:

- "Eerwaarde, in godsnaam! Daar is die jongen niet toe in staat. Hij zeept alleen maar in."

- "De een of andere keer moet hij toch eens beginnen, is het niet? Nou, dan kan hij dat bij mij doen. Kom op, Carlino."

En Carlino schoor hem rillend als een espenblad. Toen hij Don Bosco over de kin schoor, brak het zweet hem uit. Met misschien hier en daar een klein sneetje speelde hij het toch klaar.

- "Bravo," glimlachte Don Bosco, "en nu wij vrienden geworden zijn, zou ik graag hebben dat je mij eens kwam opzoeken."

Carlino begon het patronaat te bezoeken en werd vriend van Don Bosco.

In de zomer van datzelfde jaar vond Don Bosco hem huilend voor de kapperszaak.

- "Wat is je overkomen?"

- "Mijn moeder is gestorven, en de baas heeft mij ontslagen. Mijn oudere broer is soldaat. Waar moet ik nu naar toe?"

- "Kom maar mee."

Terwijl ze naar Valdocco trokken, hoorde Carlino een zin die zoveel jongens hadden gehoord en die hij nooit meer zou vergeten:

- "Luister eens. Ik ben een arme priester. Maar al heb ik nog maar één stukje brood, ik zal het met je delen."

Moeder Margherita maakte nog een bed klaar. Carlino bleef meer dan vijftig jaar in het patronaat. Vrolijk en levendig was hij de geniale gangmaker van elk feest. Zijn toneelstukjes maakten iedereen aan het lachen. Maar wanneer hij het over Don Bosco had, huilde hij als een kind.

- "Hij hield heel veel van mij."

1. Waar ontmoette Don Bosco Carlino voor het eerst ?

2. Hoe toonde Don Bosco dat hij de jongen graag zag?

3. Wat ziet Don Bosco bij hun tweede ontmoeting?

4. Wat doet hij dan?

5. Wat bereikt Don Bosco door aan jongeren vertrouwen te geven?

6. Ken je nog voorbeelden uit het leven van Don Bosco, die aantoonde dat hij als een goede herder vertrouwen gaf aan 'zijn schapen'?

7. EN JIJ ?

Kan jij een voorbeeld geven waar jij heel veel vertrouwen kreeg van iemand, of van iemand waar jij heel veel vertrouwen aan gaf? Hoe voelde je je daarbij?

Hoe gaat het er in een school van Don Bosco aan toe?

1. Situering in het leven van Don Bosco

Don Bosco blijft voelbaar aanwezig.

2. Basisidee

De drie pijlers waarrond het opvoedingssysteem van Don Bosco steunt terugvinden in de eigen school.

3. Doelstellingen

Algemene doelstellingen:

- Vanuit het leven en werk van Don Bosco:
- De taak van de school schetsen.
- Het belang van de school als familiale leer- en leefgemeenschap kunnen aantonen.
- De drie pijlers van Don Bosco's opvoeding (redelijkheid, hartelijkheid en geloof) opsommen, toelichten en eigen maken.
- Situaties op school vergelijken met de drie pijlers.

Cognitieve doelstellingen:

- De drie elementen die bijdragen tot een familiegeest op school opsommen.
- Verklaren met eenvoudige omschrijvingen wat redelijkheid, hartelijkheid en geloof inhouden.

Affectieve doelstellingen:

- Bijdragen tot de familiegeest, in de leef- en leergemeenschap van de school.
- Openstaan voor een vertrouwensrelatie met de opvoeders.
- Inzien dat het niet zo eenvoudig is om steeds deze drie pijlers in stand te houden.

4. Uitwerking van de les

1. Inleiding op de les aan de hand van een klein klasgesprek.
Richtvragen: Vind je het fijn om naar school te komen?
Wat vind je fijn op school?
De sfeer op een school is heel belangrijk. Waarom?
Hoe moet de sfeer op een school zijn? Waarom?
2. Tekstpresentatie:
We gaan onderzoeken hoe Don Bosco over de sfeer op school dacht.
Daarvoor nemen we een brief die hij naar zijn jongens en medewerkers geschreven heeft.
3. Stillezen van de tekst.
4. Vragen van de leerlingen en werkopdrachten oplossen.
Naast de grote elementen uit de brief die de familiegeest bevorderen, kan de leerkracht ook enkele elementen van de klasgroep op het bord brengen.
5. We geven aan dat in deze brief vooral 'hartelijkheid' naar voren komt, maar dat DB dat niet voldoende acht. Ook redelijkheid en geloof dragen bij tot de familiesfeer.
Hier worden de twee andere pijlers toegelicht, eventueel met gegevens die de leerlingen reeds aanbrachten op het bord.
6. Als laatste zoeken we nu hoe in onze school aan deze pijlers gewerkt wordt.
Waar voelen we dat DB aan het werk is in onze school.
 - boven de foto: de naam van de school en een afbeelding kleven
 - onderaan noteren we de drie pijlers
 - op de pijlers zelf noteren we enkele voorbeelden van hoe op onze school deze pijlers opgebouwd worden.

Hoe gaat het er in een school van Don Bosco aan toe?

Mijn vrienden,

Of ik dichtbij of ver van jullie ben, altijd denk ik aan jullie. Ik heb maar één wens en die is: jullie gelukkig te zien. Deze gedachte, deze wens deden mij ertoe besluiten deze brief te schrijven.

Het zijn woorden van iemand die jullie echt bemint. Jullie zullen mij dit toestaan, nietwaar? En jullie zullen aandachtig naar mij luisteren en doen wat ik jullie ga zeggen of vragen.

Ik zei het al: ik denk voortdurend aan jullie. Welnu dan, op één van de voorbije avonden had ik mij op mijn kamer teruggetrokken en terwijl ik op het punt stond om te gaan slapen, was ik beginnen te bidden zoals mijn moeder het mij geleerd heeft.

Op dat moment - ik weet niet goed of ik al in slaap was geraakt of buiten mijzelf door een verstrooiing - was het net of er twee jongens uit de school van vroeger voor me stonden. Eentje kwam dichterbij. Hij groette me hartelijk en zei:

“Nu, Don Bosco, kent u me nog?”

“En of!” zei ik tegen hem.

“En weet u nog van toen?” vroeg die man.

“Ik weet nog best van jou en van alle anderen. Jij bent Valfré en je was op de school voor 1870.”

“Zeg”, zei hij verder, “wilt u de jongens zien die in mijn tijd op de school waren?”

“Ja, laat ze maar eens zien”, antwoordde ik. “Dat zal me veel plezier doen.”

Toen liet Valfré mij alle jongens zien met hetzelfde gezicht en net zo groot en net zo oud als toen. Net of ik in de school van vroeger was, tijdens de speeltijd. Het was een tafereel vol leven, vol beweging, vol enthousiasme.

De ene liep, de andere sprong. Hier speelde men “haasje-over”, daar “overloper” en ginds speelde men voetbal. Ergens stond ook een groep aandachtig te luisteren naar een opvoeder die aan het vertellen was. Elders een opvoeder die met een ander groepje “alle-ezels-vliegen” speelde. Overal werd gezongen en gelachen, en overal waren er opvoeders tussen de jongens die opgewekt lawaai maakten. Je kon meteen zien dat er tussen jongens en opvoeders een beste verstandhouding was, dat er een sfeer van vertrouwen was. Ik was er weg van, zo opgetogen was ik om wat ik zag.

Valfré zei me:

“Kijk, de familiesfeer brengt liefde en de liefde brengt vertrouwen met zich mee. Dat opent de harten en de jongens vertellen alles aan hun leraar zonder bang te moeten zijn. Ze doen graag alles voor hem van wie ze weten dat hij van hen houdt.”

Op dat moment kwam mijn andere oud-leerling naar me toe. Zijn baard was spierwit en hij zei:

“Don Bosco, wilt u nu eens kijken naar de jongens die dit jaar op de school zijn, en weten hoe ze zijn?”

Het was Giuseppe Buzzetti.

“Graag”, zei ik, “want ik heb ze al in geen maand gezien!” Hij wees me ze aan:

ik kon de school zien en jullie allemaal onder de speeltijd. Maar ik hoorde niet meer zingen en schreeuwen van plezier, ik miste de drukte, de beweeglijkheid van het eerste tafereel. In de houding en op het gezicht van veel jongens stond verveling te lezen, een loomte en moeheid, lange gezichten zag ik en wantrouwen.

Dit beproefde me zeer; ik zag er weliswaar veel die speelden, liepen, heerlijk onbekommerd bezig waren, maar ik zag er ook heel veel die in hun eentje tegen een pilaar leunden, vol sombere gedachten. Anderen zaten boven op de trappen en in de gangen om niet met de groep te moeten meespelen. Sommigen slenterden rond in groepjes waar fluisterend over gesproken werd. Af en toe keken ze wantrouwig rond en grijnsden dan op een manier die niet veel goeds deed vermoeden. Anderen speelden zo ongeïnteresseerd mee dat ze duidelijk lieten merken dat het met veel tegenzin was.

“Gezien?” vroeg Giuseppe.

“Ik zie het,” zuchtte ik.

“Wat een verschil met vroeger”, zei hij.

“Ja. Jammer, zo’n lusteloze speeltijd!”

1. Schrijf neer hoe Don Bosco zich in Rome voelt.

2. Waarom schrijft hij een brief naar zijn leerlingen?

3. Onderstreep nu met groen alles wat Don Bosco goed en fijn vond tijdens de speeltijd. Onderstreep met rood wat hij niet zo fijn vond.

Als we willen meebouwen aan de school van Don Bosco moeten we bijzondere bouwstenen gebruiken. Doe je mee?

naam + afbeelding
eigen school

